

Πρόλογος

Όλοι πρέπει να αναλάβουν δράση για να σωθεί μια ολόκληρη γενιά παιδιών, που φέρουν ψυχικά τραύματα, είναι απομονωμένα και υποφέρουν από την καταστροφή.

Αν δεν δράσουμε γρήγορα, μια ολόκληρη γενιά αθώων θα καταστεί διαρκές θύμα ενός φρικτού πολέμου.

Η παρούσα έκθεση επισημαίνει τις επώδυνες προκλήσεις που καθημερινά αντιμετωπίζουν αυτά τα παιδιά. Παρουσιάζει αναλυτικά τη φρίκη που έχουν υποστεί τα παιδιά της Συρίας – βλέποντας τους αγαπημένους τους να πεθαίνουν, τα σχολεία τους να είναι κλειστά και τους φίλους τους να έχουν χαθεί.

Η έρευνα, που διεξήχθη σε διάστημα τεσσάρων μηνών στο Λίβανο και την Ιορδανία, διαπίστωσε ότι τα παιδιά πρόσφυγες από τη Συρία αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλη απομόνωση και ανασφάλεια. Όταν δεν εργάζονται για να βγάλουν τα προς το ζην –συντά κανόντας χειρωνακτική εργασία σε αγροκτήματα ή καταστήματα– είναι κλεισμένα στο σπίτι τους.

Το στοιχείο που ίσως θα έπρεπε να προσέξουμε περισσότερο είναι το εξής: Το 29% των παιδιών που ερωτήθηκαν δήλωσαν ότι εγκαταλείπουν το σπίτι τους μία φορά την εβδομάδα – ή και σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Ως «σπίτι» συχνά νοείται ένα συνωστισμένο διαμέρισμα, ένα πρόχειρο κατάλυμα ή μια σκηνή.

Δεν θα πρέπει να μας προκαλεί έκπληξη ότι οι ανάγκες αυτών των παιδιών είναι τεράστιες. Πάρα πολλά εξ αυτών έχουν τραυματιστεί σωματικά, ψυχολογικά ή και τα δύο. Ορισμένα παιδιά έχουν εμπλακεί στον πόλεμο –και η αθωότητά τους έχει πέσει θύμα αδίστακτης εκμετάλλευσης.

Μια σοβαρότατη συνέπεια αυτής της σύγκρουσης είναι ότι μια ολόκληρη γενιά μεγαλώνει χωρίς επίσημη εκπαίδευση. Στην Ιορδανία και το Λίβανο, πάνω από το 50% όλων των παιδιών σχολικής ηλικίας από τη Συρία δεν πηγαίνουν σχολείο. Στο Λίβανο, υπολογίζεται ότι περίπου 200.000 παιδιά πρόσφυγες από τη Συρία ίσως μείνουν εκτός σχολείου στο τέλος της χρονιάς.

Ένα άλλο ανησυχητικό σύμπτωμα της κρίσης είναι ο μεγάλος αριθμός βρεφών που γεννιούνται στην εξορία, τα οποία δεν έχουν πιστοποιητικό γέννησης. Μια πρόσφατη έρευνα της Ύπατης Αρμοστείας σχετικά με την καταχώριση των γεννήσεων στο Λίβανο αποκάλυψε ότι το 77% των 781 βρεφών προσφύγων που εξετάστηκαν δεν είχε επίσημο πιστοποιητικό γέννησης. Ανάμεσα στον Ιανουάριο και τα μέσα Οκτωβρίου 2013, εκδόθηκαν μόνο 68 πιστοποιητικά σε βρέφη που γεννήθηκαν στον καταυλισμό Za'atri.

Τα παιδιά πρόσφυγες από τη Συρία ξεπερνούν το 1,1 εκατομμύριο. Αυτό το επαίσχυντο στατιστικό στοιχείο, που είναι αποτέλεσμα της σύγκρουσης, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με κάτι περισσότερο από έναν πρωτοσέλιδο τίτλο.

Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις και οι κυβερνήσεις επιχειρούν απεγνωσμένα να καλύψουν τις ανάγκες των ευάλωτων παιδιών. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη, αν θέλουμε να αποτρέψουμε την καταστροφή. Πρέπει όλοι να εργαστούμε για:

Να διατηρούνται ανοιχτά τα σύνορα:

Τα παιδιά έχουν πρόσβαση στην προστασία από όλα τα προβλήματα που εντοπίζονται στην παρούσα έκθεση, διότι χώρες όπως ο Λίβανος και η Ιορδανία τα έχουν καλωσορίσει. Πρέπει να

γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την υποστήριξη των κρατών που συνορεύουν με τη Συρία, προκειμένου να διατηρήσουν ανοιχτά τα σύνορά τους. Λίγο πιο μακριά, πολλοί ενήλικες και παιδιά έχουν χάσει τη ζωή τους κατά τους τελευταίους μήνες επιχειρώντας να φτάσουν στην Ευρώπη. Τα κράτη πρέπει να προβούν σε πολύ περισσότερες ενέργειες προκειμένου να προστατεύσουν την ασφάλεια των ανθρώπων που επιχειρούν να διασχίσουν τα θαλάσσια και τα χερσαία σύνορα.

Να βοηθάμε τις χώρες που συνορεύουν με τη Συρία:

Η ακλόνητη δέσμευση των γειτονικών χωρών να βγάλουν εις πέρας το μνημειώδες έργο της ταυτόχρονης υποστήριξης εκατοντάδων χιλιάδων παιδιών προσφύγων από τη Συρία θα πρέπει να συνδυάζεται με διεθνή αλληλεγγύη. Θα πρέπει να ενισχυθούν τα συστήματα σχολικής εκπαίδευσης που βρίσκονται στα όρια των δυνατοτήτων τους, να επεκταθούν οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και να δοθούν διαβεβαιώσεις στις τοπικές κοινότητες πως και αυτές θα λάβουν υποστήριξη.

Να σταματήσει η στρατολόγηση και η εκμετάλλευση των παιδιών:

Τα παιδιά δεν πρέπει ποτέ να συμμετέχουν στη σύγκρουση. Όλα τα μέρη της θα πρέπει να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον τερματισμό αυτής της πρακτικής.

Να επεκτείνουμε τα προγράμματα μετεγκατάστασης και ανθρωπιστικής υποδοχής για τα παιδιά της Συρίας:

Οι χώρες που δεν συνορεύουν με τη Συρία θα πρέπει επίσης να φιλοξενήσουν Σύρους πρόσφυγες. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν σημαντική σανίδα σωτηρίας για τους πλέον ευάλωτους, συμπεριλαμβανομένων ανθρώπων που εξακολουθούν να βρίσκονται σε κίνδυνο και οικογενειών με παιδιά που φέρουν σοβαρά τραύματα. Η συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα ασυνόδευτων ανηλίκων και παιδιών που ζουν μακριά από τους γονείς τους εξετάζεται μόνον ύστερα από προσεκτική εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντός τους.

Να παρέχουμε εναλλακτικές λύσεις, ώστε τα παιδιά να μην είναι υποχρεωμένα να εργάζονται:

Κάνουμε έκκληση σε ιδιώτες και επιχειρήσεις να βοηθήσουν στη χρηματοδότηση του προγράμματος χρηματοοικονομικής συνδρομής της Υ.Α. που επικεντρώνεται στις ευάλωτες οικογένειες προσφύγων και καλούμε τις κυβερνήσεις να διερευνήσουν εναλλακτικές δυνατότητες βιοπορισμού για τους Σύρους πρόσφυγες.

Να αποτρέψουμε την ανιθαγένεια:

Η έλλειψη πιστοποιητικού γέννησης ή άλλων σχετικών εγγράφων μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο της ανιθαγένειας και να εκθέσει τα παιδιά σε εμπορία και εκμετάλλευση. Τα παιδιά μπορεί να είναι αδύνατο να επιστρέψουν στις εστίες τους χωρίς τα απαραίτητα έγγραφα. Στις χώρες που συνορεύουν με τη Συρία ήδη συντελείται πρόοδος. Ωστόσο, έχει ζωτική σημασία τα κράτη υποδοχής να συνεχίσουν τη βελτίωση της πρόσβασης στην καταχώρηση των γεννήσεων.

Antonio Guterres, Ύπατος Αρμοστής του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, και Angelina Jolie, Ειδική Απεσταλμένη του Ύπατου Αρμοστή